

Debreceni Ítéltábla

Mf.I.50071/2021/5.

A Debreceni Ítéltábla a Dr. Lupkovics György Tibor ügyvéd (cím1) által képviselt Felperes cím2 alatti lakos felperesnek, a Földes és Társa Ügyvédi Iroda (eljáró ügyvéd: Dr. Földesné dr. Sipos Judit Márta ügyvéd – cím3) által képviselt Alperes. cím4 alatti székhelyű alperes ellen, fizetési felszólítás hatályon kívül helyezése és kártérítés iránt indított perében a Debreceni Törvényszék 13.M.70262/2020/22.számú ítélete ellen az alperes által 24. szám alatt előterjesztett fellebbezés folytán – tárgyaláson kívül – meghozta az alábbi

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja azzal, hogy az alperes által fizetendő illetéket 66 340 (hatvanhatezer-háromszáznegyven) forint összegre felemeli, valamint megállapítja, hogy 11 353 (tizenegyezer-háromszázötvenhárom) forint illeték az állam terhén marad.

Az alperes 3746 (háromezer-hétszáznegyvenhat) forint fellebbezési illeték visszatérítésére jogosult.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

[1] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes 2015. március 16. napjától állt munkaviszonyban az alperesnél villanyszerelő munkakörben, az utolsó bruttó órabére 1350 forint, a munkavégzésének a helye az alperes székhelyével megegyező volt. A felperes a munkakörének betöltéséhez szükséges szakmai végzettséggel a jogviszonya létesítésekor rendelkezett.

[2] Az alperes nem adta ki a felperes részére a 2019. október 8. napján született Dávid Péter utónevű gyermeke után járó 2 nap pótszabadságot, és azt a felperes munkaviszonya megszűnésekor sem váltotta meg pénzben.

[3] A felperes 2017. március 1. napja és 2020. január 31. napja között mindösszesen 608 óra rendkívüli munkavégzést teljesített, figyelemmel arra, hogy a munkaideje a munkaszerződéstől eltérően 6 óra 30 perctől 16 óra 30 percig tartott.

[4] A munkaviszony fennállása alatt a peres felek megállapodtak abban, hogy a felperes kérésére az általa választott különböző tanfolyamokon történő részvételét az alperes támogatja. A tanulmányi szerződések alapján az alperes a képzések díjainak, illetve a vizsgadíjaknak a megfizetésével nyújtott támogatást a felperes tanulmányaihoz, míg a felperes kötelezettséget vállalt arra, hogy a tanulmányai befejezését követően a munkaviszonyát legalább 5 évig fenntartja az alperesnél, azt felmondással egyoldalúan nem szünteti meg, ellenkező esetben az alperes jogosult a ténylegesen nyújtott támogatásnak megfelelő összeg megtérítését követelni.

Az előzőek szerint a felek között

- 2017. március 31. napján létrejött tanulmányi szerződés szerint az alperes által nyújtott támogatás összege 40 000 forint volt, a tanfolyam elvégzését követően a felperes 32 hónapig állt munkaviszonyban;
- 2017. április 10. napján létrejött tanulmányi szerződés szerint az alperes által nyújtott támogatás összege 130 000 forint volt, a tanfolyam elvégzését követően a felperes 30 hónapig állt munkaviszonyban;
- 2018. szeptember 21. napján létrejött tanulmányi szerződés szerint az alperes által nyújtott támogatás összege 150 000 forint volt, a tanfolyam elvégzését követően a felperes 14 hónapig állt munkaviszonyban;
- 2019. február 11. napján létrejött tanulmányi szerződés szerint az alperes által nyújtott támogatás összege 175 000 forint volt, a tanfolyam elvégzését követően a felperes 9 hónapig állt munkaviszonyban;
- 2019. február 28. napján létrejött tanulmányi szerződés szerint az alperes által nyújtott támogatás összege 65 000 forint + 55 000 forint volt, a tanfolyam elvégzését követően a felperes 10 hónapig állt munkaviszonyban;
- 2019. április 28. napján létrejött tanulmányi szerződés szerint az alperes által nyújtott támogatás összege 45 000 forint volt, a tanfolyam elvégzését követően a felperes 9 hónapig állt munkaviszonyban.

[5] A felperes a munkaviszonyát felmondással 2020. február 8. napjára megszüntette.

[6] Az alperes 2020. március 12. napján kelt fizetési felszólításban a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (továbbiakban: Mt.) 285. § (2) bekezdésére

hivatkozással felszólította a felperest 577 756 forint tanulmányi szerződésekből eredő arányos összegű díj visszafizetésére.

[7] A felperes keresetében kérte a fizetési felszólítás hatályon kívül helyezését, az alperes kötelezését a képzettségeit igazoló bizonyítványok kiadására, továbbá szabadság megváltás címén 21 600 forint és rendkívüli munkavégzés díjazása címén 1 103 580 forint továbbá a perköltsége megfizetésére.

[8] Állította, hogy a tanulmányi szerződések szerinti tanfolyamok elvégzésére az alperes kötelezte, kettő tanfolyamot kivéve a képzések az alperes székhelyén, illetve telephelyén valósultak meg munkaidőn kívül. Ezen képzésekre a felek tanulmányi szerződést nem köthettek volna. Másodlagosan utalt arra, hogy a képzéseket elvégezte, a szerződésekben egyenként kikötött 5-5 éves idő aránytalanul hosszú a tanulmányi szerződések alapján a munkáltató által nyújtott szolgáltatásokra figyelemmel. Hivatkozott a Kúria Közigazgatási és Munkaügyi Kollégiuma 1/2019. (V.22.) KMK véleményében foglaltakra, valamint az Mt. 29. § (3) bekezdés rendelkezésére és arra, hogy a perrel érintett képzések rövid időtartamúak voltak, és azok érdemben nem befolyásolták a munkáltatónál eltöltött idő számítását.

[9] Előadta, hogy a munkaszerződése 7. pontja szerint a heti munkaideje 40 óra volt, amely munkanapokon 7 óra 30 perctől 16 óráig tartott, azonban ettől eltérően munkanapokon 6 óra 30 perckor kezdődött a munkaidő, és a munkavégzés befejezésének az időpontja is később volt, mint 16 óra. Hivatkozott az Mt. 143. § és Mt. 134. § rendelkezéseire.

[10] Az alperes ellenkérelmében a kereseti követelések közül elismerte a fizetési felszólítás hatályon kívül helyezésére, a szabadság megváltás megfizetésére és az okiratok kiadására vonatkozó kereseti kérelmeket. Ezt meghaladóan kérte a kereset elutasítását, azonban a 608 óra rendkívüli munkavégzés ellenértékeként megjelölt 1 103 580 forint kereseti követelést az összecszerűség vonatkozásában, a kiszámított munkaórák tekintetében nem vitatta, valamint elismerte, hogy a munkaszerződéstől eltérően a felperes munkaideje munkanapokon 6 óra 30 perckor kezdődött. Arra hivatkozott, hogy a munkaközi szünet idejére eső, munkanaponkénti 20-20 perces időtartamokat le kell vonni a rendkívüli munkavégzés ellenértéke címén előterjesztett követelésből, amely a perrel érintett teljes időszak vonatkozásában mindösszesen 367 860 forint. Utalt arra, hogy a felperes részére egyéb pótlék címén megfizetett 2 210 924 forint tartalmazta a rendkívüli munkavégzés ellenértékét.

[11] Az alperes viszontkeresetében kérte kötelezni a felperest tanulmányi szerződésbe foglalt kötelezettség megszegéséből származó képzési díj címén 485 667 forint megfizetésére. Állította, hogy a tanulmányi szerződésekkel összefüggésben a felperes szerződést szegett, amikor a munkaviszonyát egyoldalúan, felmondással a tanulmányi szerződésekben kikötött 5-5 év időtartamok lejáratá előtt szüntette meg, ezért köteles a le nem dolgozott időszakokkal arányosan a díjazás visszatérítésére. Állította azt is, hogy a felperes a tanfolyamokra önként

jelentkezett, arra nem az alperes kötelezte. A szerződésekben meghatározott 5 évre vonatkozóan a szerződések megkötésekor a felek akarata érvényesült, ezt tartották arányban állónak a támogatás mértékével, figyelemmel a kifejezetten speciális szakismeretek megszerzésére irányuló képzésekre, és arra, hogy az alperes biztosította a végzettség megszerzését követően azt a gyakorlati időt (2-3 év), amely után a felperes ténylegesen képessé válhatott a megszerzett kompetenciák gyakorlására.

[12] A felperes ellenkérelme a viszontkereset elutasítására irányult.

Hivatkozott arra, hogy a bíróság keresetnek helytadó ítéletének az a következménye, hogy a viszontkeresettel érintett visszafizetési kötelezettség lényegében „ítélt dologgá válik”, így az nem követelhető, figyelemmel a fizetési felszólítás jogellenességével összefüggő alperesi elismerésre.

[13] Az elsőfokú bíróság ítéletével az alperes 2020. március 12. napján meghozott fizetési felszólítását hatályon kívül helyezte. Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 1 103 580 forint munkabért, 21 600 forint szabadság megváltást, továbbá adja ki a felperes nevére kiállított bizonyítványokat, valamint fizessen meg 208 544 forint perköltséget.

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek tanulmányi szerződéssel nyújtott támogatás visszakövetelése címén 74 995 forintot, ezt meghaladóan a viszontkeresetet elutasította.

Az elsőfokú bíróság a kereseti illetéket 62 892 forintra mérsékelte, kötelezte az alperest, hogy fizessen meg 59 747 forint illetéket és kimondta, hogy a fennmaradó 3145 forint illeték az állam terhén marad.

Az elsőfokú bíróság kötelezte az alperest 2949 forint állam által előlegezett költség megfizetésére.

[14] Az elsőfokú bíróság az alperes által elismert kereseti kérelmekre vonatkozóan az ítéletet rövidítetten indokolta.

[15] A rendkívüli munka ellenértéke körében megállapította, hogy az alperes munkanapokon az Mt. 103. § (1) bekezdés b) pontja, illetve (3) bekezdés, (4) bekezdés és (6) bekezdései alapján a munkaközi szüneteket (munkaszerződés szerinti 30 perc „ebédszünetet” és a 20 perc reggeli szünetet) kiadta. Erre tekintettel nem fogadható el az alperes azon értelmezése, hogy a munkaközi szünetet le kell vonni a felperes által meghatározott marasztalási összegből. A felperes kereseti követelése munkanaponként a napi 8 órás munkaidőhöz képest plusz egy óra rendkívüli munkavégzés ellenértékére eső díjazás megfizetésére irányult, amennyiben pedig a napi 10 órából levonásba helyezzzük a 30 perc fizetetlen ebédszünetet, illetve a 20 perc reggelenként tartott munkaközi szünetet, abból okszerűen következik, hogy a felperes munkanaponként egy órában az Mt. 107. § (1) bekezdés a) pontja szerinti rendkívüli munkaidőben dolgozott, tehát az Mt. 143. § (1) bekezdés és (2) bekezdés a) pontja értelmében 50% bérpótlékra jogosult. Ezért az alperes az

által aösszagszerúségében nem vitatott keresettel egyezően köteles megfizetni az elmaradt munkabért.

[16] Az „egyéb pótlék” címén felperesnek megfizetett juttatással összefüggésben kifejtette, hogy az a munkaterület késedelmes átadása miatti meghosszabbodott munkaidő, vagy az utazással töltött esetenkénti hosszabb idő kompenzálására, illetve a munkavállalók teljesítményének az elismerésére, ösztönzésére szolgált. Ebből következően nem tartalmazta a keresettel érintett, és a reggeli munkakezdés korábbi időpontja miatt munkanaponként egy-egy órára járó munkabér és pótlék ellenértékét.

[17] Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a felperes nem tudta bizonyítani, hogy a tanulmányi szerződésekkel érintett képzések elvégzésére az alperes kötelezte. Ugyanakkor a tanulmányi szerződésekben kikötött 5 éves időtartam nem tekinthető arányosnak a nyújtott támogatás mértékével. Az Mt. 29. § (3) bekezdésére figyelemmel a képzések adatai, a tanfolyamok költsége, időigényessége, valamint a felperesnek a tanfolyamok elvégzését követően munkaviszonyban töltött időszaka alapján arra a következtetésre jutott, hogy szerződésenként egy-egy év az az időtartam, amely a szolgáltatás és az ellenszolgáltatás arányosságának a követelményét figyelembe véve jogszerűen lett volna kiköthető. Erre tekintettel a 2019. február 11., a 2019. február 28., valamint a 2019. április 28. napján megkötött tanulmányi szerződésekkel összefüggésben van a felperesnek – általa aösszagszerúségében nem vitatott – visszafizetési kötelezettsége.

[18] Az alperes fellebbezésében kérte, hogy az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét változtassa meg, és a felperes keresetét az általa elismert mértéket meghaladóan teljes egészében utasítsa el, és az alperes viszontkeresete alapján kötelezze a felperest – az elsőfokú bíróság által alperes javára megállapított 74 995 forintot meghaladóan – a viszontkereseti kérelemnek megfelelően mindösszesen 532 417 forint megfizetésére.

Kérte a felperes első- és másodfokú perkötségben való marasztalását a 32/2003. (VIII.22.) IM. rendelet 3. § (2) bekezdés a) pont alapján.

[19] Előadta, hogy az alperes által a perrel érintett időszakban „egyéb pótlék” címén megfizetett összeg - a bizonyítékok helyes mérlegelése alapján - a rendkívüli munkavégzés ellenértékét is magában foglalta. Hivatkozott tanú2, tanú3, tanú4 és tanú6 tanúk vallomására, valamint a perben csatolt táblázatok, mint okirati bizonyítékok adataira. Jogi álláspontja szerint az „egyéb pótlék”, mintegy átalánypótlékként funkcionált a munkavállalók bérezésekor.

[20] Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság az alperesi törvényes képviselő nyilatkozatait csak részben vette figyelembe a napi munkaidő megállapítása körében, és állította, hogy a 16 órás munkaidő végét semmilyen egyéb nyilatkozat, okirati bizonyíték nem támasztotta alá az elsőfokú eljárásban. Erre figyelemmel fenntartotta, hogy a munkaidő időtartama nem haladta meg a napi 9 órát, ezért nem voltak alkalmazhatók az ítéletben

felhívott Mt. 103. § (1) bekezdés d) pont, illetve (3) bekezdés, (4) bekezdés és (6) bekezdés rendelkezései.

[21] Állította, hogy a viszontkereset tárgyában az elsőfokú bíróság mérlegelési jogkörben hozott döntése súlyosan megalapozatlan, mivel nem kellő súllyal mérlegelte a tanulmányi szerződés szerinti képzések speciális jellegét. A tanulmányi szerződésben a felek konszenzusa alapján kikötött 5 éves időtartam érvényes szerződéses feltétel volt.

[22] A felperes fellebbezési ellenkérelmében kérte az elsőfokú ítélet helybenhagyását, hivatkozással arra, hogy az elsőfokú bíróság helyesen és teljeskörűen állapította meg a tényállást, és abból helytálló jogi következtetést vont le. Emellett utalt arra, hogy a fizetési felszólítás hatályon kívül helyezése iránti kereset alperesi elismerésre figyelemmel aggályos az alperes viszontkeresetének elbírálása, mivel a törvényszék ítélete által a viszontkeresetben érvényesített követelés már ítélt dologgá vált.

[23] A fellebbezés megalapozatlan.

[24] Az ítéltábla a fellebbezést a Pp. 376. § (1) bekezdés alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

[25] Az ítéltábla az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást a Pp. 369. § (3) bekezdés a) pontja alapján az alábbiak szerint egészíti ki:

[26] A peres felek által kötött munkaszerződés 7. pontja szerint a felperes munkavállaló munkaideje heti 40 óra; a hét munkanapján hétfőtől-péntekig reggel 7.30 órától délután 16 óráig tart. A munkáltató a munkavállaló részére étkezés céljára 30 perc munkaközi szünetet biztosít, amelyet a munkaidőn belül kell kiadni.

[27] A felperes közvetlen felettese tanú6 volt.

[28] Az alperes havonta „egyéb pótlék” címén eltérő összeget fizetett a felperes részére, amely összesen 2 210 924 forint volt. Az „egyéb pótlék” havi mértékét tanú6 termelésirányító a csoportvezetővel, építésvezetővel történt egyeztetés során közösen kialakított álláspont alapján határozta meg, a rendkívüli munkavégzés, a teljesítmény és a munkához való hozzáállás alapján.

[29] A kiegészített tényállás alkalmas volt a felülbírálatra, melynek során az ítéltábla megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a Pp. 279. § (1) bekezdés alapján a rendelkezésre álló bizonyítékok értékelésével helytálló következtetést vont le a kereset és a viszontkereset elbírálásakor, ezért az ítélet megváltoztatásának nem volt helye.

[30] A Pp. 370. § (1) bekezdés szerint a másodfokú bíróság felülbírálati jogkörét – a (2) – (4) bekezdésben foglalt eltéréssel – az erre irányuló fellebbezési kérelemre, ellenkérelemre, azok korlátai között gyakorolja, mely alapján az alperes fellebbezésére és a felperes fellebbezési ellenkérelmére tekintettel az ítéltábla az alábbiakra mutat rá:

[31] Megalapozatlan volt az alperes hivatkozása arra, hogy a felek által kötött tanulmányi szerződések érvényesnek tekintendő kikötést tartalmaztak a felperes munkaviszonya 5 évig tartó fenntartására vonatkozóan, illetve hogy az elsőfokú bíróság nem kellő súllyal értékelte a tanulmányi szerződések szerint biztosított képzések speciális jellegét, továbbá azt a tényt, hogy a szakképesítés megszerzése után a munkáltató biztosította a felperesnek azt a legalább 2-3 év gyakorlati időt, amely után képessé vált a képzettségnek megfelelő munkavégzésre.

[32] Az ítéltábla teljes mértékben osztotta az elsőfokú bíróság jogi álláspontját a tekintetben, hogy az Mt. 229. § (1) bekezdés rendelkezéseire figyelemmel kizárólag a tanulmányi szerződés alapján a tanulmányok alatt nyújtott támogatás vehető figyelembe, az ezt követő – alperes által hivatkozott – gyakorlati idő jelentőséggel nem bír. A jogszabály egyértelmű abban is, hogy a képzettség megszerzése után a támogatás mértékével arányos időn – de legfeljebb 5 éven - keresztül nem szüntetheti meg a munkaviszonyát felmondással a munkavállaló. A tanulmányi szerződések szerinti támogatások mértéke, mint vizsgálandó tény, a peres eljárásban nem volt vitatott. Az elsőfokú bíróság a jogszabályoknak megfelelő következtetésre jutott a tanulmányi szerződéssel nyújtott támogatás visszafizetése tárgyában, azt kellően megindokolta.

[33] Az ítéltábla a felperesnek a fellebbezési ellenkérelemben kifejtett álláspontját nem osztotta a tekintetben, hogy a felperes fizetési felszólítás hatályon kívül helyezése iránti keresetet érintő alperesi elismerésre figyelemmel a viszontkereset előterjesztése aggályos. Az alperes a fizetési felszólítás hatályon kívül helyezése iránti kereseti kérelmet akként ismerte el, hogy a fizetési felszólítás összecsúszását tekintve az részben (45 339 forint) nem megalapozott, azonban ezt meghaladóan az alperes az igénye érvényesítéséről nem mondott le, és az ellenkérelem előterjesztésével egyidejűleg jogszerűen nyújtotta be a viszontkereset-levelet.

[34] Az alperes a fellebbezésében alaptalanul hivatkozott arra, hogy a perrel érintett időszakban „egyéb pótlék” címén megfizette a felperesnek a rendkívüli munkavégzés ellenértékét. Az alperes fellebbezésében a peres eljárás során lefolytatott bizonyítás adataival

ellentétesen állította, hogy a 16 óra 30 perces munkaidő végét semmilyen bizonyíték nem támasztotta alá.

[35] Ezzel szemben tanú4 tanú a következőt adta elő: „A munkaidő vége körében a 16 óra 30 perc nagyjából tartható. Természetesen van olyan, amikor az tovább tart, de olyan is van, amikor 16 órára már visszaérünk a telephelyre. (13.M.70262/2020/14.számú jegyzőkönyv 4. oldal)

tanú5 tanú a következőt adta elő: „A munkaidő vége az változó volt negyed öt, fél öt között volt általában, néha előfordult, hogy hamarabb végeztünk, ha úgy értünk vissza a telephelyre, meg néha az is előfordult, hogy később. Attól függött, hogy milyen feladatokat kellett ellátni.” (13.M.70262/2020/14. számú jegyzőkönyv 5. oldal)

tanú1 tanú a következőt adta elő: „A munkaidő vége az 16 óra 30 perc volt, de lehetett 18 óra is, attól függően, hogy mit csináltunk, meddig tartott a munka.” (13.M.70262/2020/10.számú jegyzőkönyv 3. oldal)

tanú2 tanú a következőt adta elő: „A munkaidő vége az körülbelül 16 óra, de volt olyan, hogy később fejeztük be, ez az elvégzett munkától függ.” (13.M.70262/2020/10.számú jegyzőkönyv 5. oldal).

[36] Az ítéltábla szükségesnek tartja rámutatni arra, hogy az Mt. 134. § (1) bekezdés a) pont szerint a munkáltató kötelezettsége nyilvántartani a rendes és a rendkívüli munkaidő tartamát. A (2) bekezdés előírja, hogy a nyilvántartásból naprakészen megállapíthatónak kell lennie a teljesített rendes és rendkívüli munkaidő (...) kezdő és befejező időpontjának is.

[37] A felperes írásbeli munkaszerződése 7.30 és 16 óra közötti munkaidőt rögzített. Az alperes hiteles és ellenőrizhető munkaidő nyilvántartást nem vezetett. Ennek a terhe az alperesre hárul. Az egyéb bizonyítékok, így a tanúvallomások és a munkaszerződés egyenként és összességében történő értékelése alapján az elsőfokú bíróság megalapozottan jutott arra a következtetésre, hogy a felperes által állított napi egy óra rendkívüli munka megvalósult, és hogy az alperes által „egyéb pótlék” címén kifizetett és eltérő összegű havi juttatás a munkaterület késedelmes átadása miatti meghosszabbodott munkaidő, vagy az utazással töltött, esetenkénti hosszabb idő kompenzálására, illetve a munkavállalók teljesítményének az elismerésére, ösztönzésére szolgált, és ebből következően nem tartalmazta a felperes keresetével érintett, és a reggeli munkakezdés korábbi időpontja miatt munkanaponként teljesített egy-egy órára járó munkabér és pótlék ellenértékét.

[38] Megjegyzi az ítéltábla azt is, hogy az „egyéb pótlék” címén kifizetett juttatás összegén belül nem lehet meghatározni, hogy havonta és összességében mely összeg volt a munkaszerződésben rögzített 16 órás munkaidő végét követően teljesített munkavégzés díjazása és a tanúk által hivatkozott teljesítménybér, mely szintén az alperes terhére esik.

[39] Az Mt. 155. § (3) bekezdés értelmében a kifizetett munkabér elszámolásáról szóló írásbeli tájékoztatásnak olyannak kell lennie, hogy a munkavállaló az elszámolás helyességét, a levonások jogcímét és összegét ellenőrizni tudja.

[40] (alperesi törvényes képviselő) a nyilatkozatában a következőt adta elő: „A munkabér elemeiről részletesen, írásban a felperest nem tájékoztattuk.” (3.M.70114/2020/15.számú jegyzőkönyv 5. oldal), ebből következően az alperes által „egyéb pótlék” címén kifizetett juttatás havi összegét a felperes, mint munkavállaló nem tudta ellenőrizni, mivel annak elszámolása kizárólag az alperes (a termelésirányító, a csoportvezető, az építésvezető) mérlegelésétől függött.

[41] Az ítéltábla nem fogadta el az alperesnek az átalánypótlékra vonatkozó hivatkozását sem.

[42] Az Mt. 145. § (2) bekezdés szerint a felek a munkaszerződésben

- a) bérpótlék helyett,
- b) készenlét vagy ügyelet esetén a munkavégzés díjazását és a bérpótlékot magában foglaló havi átalányt állapíthatnak meg.

[43] A jogszabály lehetővé teszi, hogy a munkaszerződésben – tételes, illetve eseti elszámolás helyett – átalányként pótlékösszeget határozzanak meg. A havi átalányra vonatkozó megállapodással szemben követelmény, hogy annak kifejezettnek kell lennie, azaz a feleknek meg kell jelölniük a megállapodásukban, hogy az átalányban való kifizetés mely bérpótlék kiváltására irányul. A bérpótlékot helyettesítő átalány csak a bérpótlék összegét foglalhatja magában, kizárólag azt helyettesítheti, a munkavállaló „rendes” munkavégzéséért járó munkabérét nem. Az átalány megállapításával szemben követelmény az is, hogy az átalány megfizetése révén a munkavállaló nem kerülhet lényegesen, illetve aránytalanul hátrányosabb helyzetbe a tételes elszámoláshoz képest. A perbeli esetben az alperes megalapozatlanul hivatkozott a havi átalány kifizetésére vonatkozó megállapodásra, ilyet a perben nem bizonyított.

[44] Az ítéltábla a fent kifejtettek alapján az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatására nem látott indokot, ezért azt a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján – a per fő tárgya tekintetében – helybenhagyta.

[45] Az ítéltábla hivatalból észlelte ugyanakkor az elsőfokú bíróság ítéletének az illeték megfizetésére vonatkozó rendelkezései hibáját. Az elsőfokú bíróság a pertárgy értékét a Pp. 512. § (2) bekezdés alapján az eredetileg előterjesztett kereset tekintetében 1 239 861 forint, míg a viszontkereset tekintetében 532 417 forint összegben határozta meg.

[46] A Pp. 21. § (2) bekezdés a) pont és az Mt. 15. § (3) bekezdés rendelkezéseinek együttes értelmezése alapján azonban a fizetési felszólítás hatályon kívül helyezésére irányuló kereset vonatkozásában a pertárgy értéke nem meg nem határozható, hanem az a fizetési felszólításban megjelölt összeg, azaz 577 756 forint volt. Erre figyelemmel az eredetileg előterjesztett kereset tekintetében a pertárgy értéke 1 817 617 (21 600 + 1 218 261 + 577 756) forint, amelynek alapulvételével az illeték mértéke az 1990.évi XCIII. törvény (továbbiakban: Itv.) 42.§ (1) bekezdés a) pont alapján 109 057 forint, valamint a meg nem határozható pertárgyértékű követelés (okiratok kiadása) tekintetében az Itv. 43. § (5) bekezdés szerint 10 000 forint, mindösszesen 119 057 forint volt.

[47] Az Itv. 58. § (1) bekezdés a) pont ac) alpontja értelmében az illeték a peres eljárás illetékének 10%-a, ha a perfelvételt lezáró végzés meghozataláig (...) az alperes a követelést elismeri, vagy a követelést teljesíti. Erre tekintettel a fizetési felszólítás hatályon kívül helyezése, az okiratok kiadása és a szabadság megváltás címén előterjesztett kereset vonatkozásában megállapítható 35 961 + 10 000 forint, mindösszesen 45 961 forint illeték alapján, a mérsékelt illeték 4596 forint volt. A felperes javára rendkívüli munkavégzés díjazása címén megítélt 1 103 580 forint marasztalási összeg után fizetendő illeték 66 215 forint. Ez alapján az alperes teljes pervesztessége miatt a terhére eső kereseti illeték mindösszesen 70 811 forint.

[48] Az alperes által előterjesztett viszontkereset-levélben érvényesített követelés 532 417 forint volt, melynek az illetéke az Itv. 42. § (1) bekezdés a) pontja alapján a pertárgyérték 6%-a, azaz 31 945 forint. Az elsőfokú ítélet által alperes részére megítélt 74 995 forint alapján az alperes 86% mértékben pervesztésnek minősül, így 27 473 forint összegben viseli a viszontkereseti illetéket.

Az alperes terhére eső kereseti- és viszontkereseti illeték együttes összege 98 284 forint (70 811 + 27 473), amelyből az alperes előzetesen lerótt 31 945 forint összeget. Így a fennmaradó 66 340 forint illetéket köteles megtéríteni.

[49] A kifejtettek következményeként a viszontkereseti marasztalás és a meg nem ítélt rendkívüli munka ellenértéke után a felperes terhére eső illeték 11 353 forint, mely az állam terhén marad, tekintettel arra, hogy a felperes munkavállalói költségkedvezményre jogosult fél.

[50] Az ítéltábla hivatalból ugyancsak észlelte azt, hogy az alperes tévesen számította az általa lerótt fellebbezési illeték összegét, figyelemmel arra, hogy az elsőfokú eljárás során az alperes a viszontkeresetet megváltoztatta, és az eredetileg követelt 532 417 forint összegről leszállította 485 667 forintra. Az Itv. 46. § (1) bekezdés rendelkezése alapján így a fellebbezéssel érintett követelés (485 667 – 74 995 forint), azaz 410 672 forint után a fellebbezési illeték mértéke annak 8%-a, azaz 32 854 forint.

[51] Mindezek alapján az alperes az Itv. 80. § (1) bekezdés f) pont alapján a tévesen lerótt illeték visszatérítésére jogosult – külön kérelme alapján.

[52] A fellebbezési eljárásban a felperes perköltség iránti igényt nem terjesztett elő, ezért az ítéltábla az arról való rendelkezést mellőzte.

Debrecen, 2022. március 11.

Dr. Veszprémy Zoltán s. k. a tanács elnöke, Dr. Paulik Andrea s. k. előadó bíró,
Dr. Tass Edina s. k. bíró